

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญขอเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ
และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

เพื่อให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนด
หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ กำหนด
กลไกการควบคุม กำกับ และดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา
การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยสุจริต
และเที่ยงธรรม และเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งกำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการ
การเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจรับผิดชอบงานธุรการ และดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการ
การเลือกตั้งบรรลุภารกิจและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.
มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๒.๑ คณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๑) กำหนดให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบด้วยกรรมการจำนวน
เจ็ดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา เพื่อทำหน้าที่ควบคุม กำกับ ดูแล
การเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ โดยคำนึงถึง
ประสิทธิภาพและความรวดเร็วในการทำงาน นอกจากนี้ ในระหว่างการเลือกตั้ง กรรมการ
การเลือกตั้งแต่ละคนมีหน้าที่และอำนาจต่าง ๆ ในการกำกับและตรวจสอบการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง
กับการเลือกตั้งเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย
เช่น อำนาจในการสั่งให้ระงับหรือยับยั้งการดำเนินการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือ
ทุกหน่วยในเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำนั้น

(๒) กำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหา ซึ่งมีประธานศาลฎีกาเป็นประธาน
กรรมการสรรหา เพื่อทำหน้าที่สรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้ง และวินิจฉัย
ปัญหาเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการการเลือกตั้งเพราะเหตุลาออก หรือขาดคุณสมบัติ
หรือมีลักษณะต้องห้าม ตลอดจนวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร
รับเลือกตั้ง ผู้ได้รับการคัดเลือกหรือได้รับการสรรหา

(๓) กำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับการ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจ
ดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการ

เลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง กับให้มีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการจัดการเลือกตั้งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง

(๔) กำหนดให้มีผู้ตรวจการเลือกตั้ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละจังหวัดในระหว่าง เวลาที่มีการดำเนินการเลือกตั้ง เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการ เลือกตั้ง และการกระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง หรือการกระทำใด ที่จะเป็นเหตุทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย แล้วรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่ และอำนาจต่อไป

๒.๒ การสืบสวน การไต่สวน และการดำเนินคดี

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการสืบสวน การไต่สวน และ การดำเนินคดี โดยกำหนดให้ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยหรือความปรากฏต่อคณะกรรมการ การเลือกตั้งไม่ว่าโดยทางใด ไม่ว่าจะมิใช่ผู้แจ้งหรือผู้กล่าวหาหรือไม่ ถ้ามีหลักฐานพอสมควรหรือมีข้อมูล เพียงพอที่จะสืบสวนต่อไปว่ามีการกระทำใดอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับ การเลือกตั้งและพรรคการเมือง หรือจะมีผลให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้มีการสืบสวน หรือไต่สวน เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานโดยพลัน และดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายต่อไป

(๒) กำหนดมาตรการคุ้มครองพยาน โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด มาตรการคุ้มครองพยานเพื่อมิให้เกิดอันตรายแก่พยาน รวมตลอดทั้งมาตรการรักษาความลับให้แก่ ผู้เป็นพยาน โดยมาตรการดังกล่าวจะกำหนดให้มีการจ่ายค่าที่อยู่หรือค่าเดินทางหรือค่าใช้จ่ายอื่น ที่จำเป็นด้วยก็ได้

๒.๓ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ ภายใต้การบังคับบัญชา กำกับดูแล และรับผิดชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทำหน้าที่ รับผิดชอบงานธุรการและดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งบรรลุนิติภาวะและหน้าที่ตามที่ กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และกฎหมายอื่น โดยมีเลขาธิการ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งประธานกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งตามมติของคณะกรรมการ การเลือกตั้ง เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และรับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ การเลือกตั้ง

๒.๔ บทกำหนดโทษ

กำหนดให้มีมาตรการทางอาญาในกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ดำเนินการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๒.๕ บทเฉพาะกาล

(๑) รองรับให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้งซึ่งดำรง ตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ บรรดาที่มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนด

ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระตามมาตรา ๑๖

(๒) กำหนดให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาและวินิจฉัยว่าประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้งซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญหรือไม่
